

POSTI- JA LENNÄTINHALLITUKSEN KIERTOKIRJEKOKOELMA

1975

No 1

No 1

K i e r t o k i r j e

Posti- ja lennätinlaitoksen pääjohtajan tervehdys
laitoksen henkilökunnalle vuoden 1975 alkaessa

Posti- ja lennätinlaitoksen talouden kehitys ei ole vuonna 1974 ollut kovin-kaan tyydyttävä. Tämä johtuu ennen muuta siitä, että kustannushintataso on vuoden aikana noussut erittäin voimakkaasti, jopa n. 20 % ja toisaalta siitä, että laitoksen tariffinkorotukset ovat olleet selvästi pienemmät kuin yleinen hintatason nousu. Osin tammi-, osin huhtikuun alussa toteutetut tariffinkorotukset nostivat nim. postiliikenteen tariffi-indeksiä 12.8 % ja teleliikenteen tariffi-indeksiä vain 9.0 %. Näistä syistä johtuen laitoksen käyttötalouden rahoituskate tulee olemaan n. 55 milj. markkaa, kun taas liikekirjanpidollinen laskenta osoittanee n. 130 milj. markan alijäämää. Sitävastoin liikenteen kasvua tarkastellen on mennyt vuosi ollut laitokselle verraten suotuisa. Tariffinkorotuksetkaan eivät ole olleet liikenteen kasvun jarruna – jäiväthän ne, kuten edellä totesin, selvästi alle yleisen hintatason nousun. Laitoksen liikennetulojen volyymi kasvanee postitoimen osalta n. 3–4 % ja teleliikenteen puolella n. 15 % ja näin koko laitoksen liikennetulojen volyymien kasvuksi voidaan arvioida n. 11 %, josta kuitenkin runsas prosenttiyksikkö johtuu vuoden 1973 teknisten lakosta.

Laitoksen postitoimen huolenaiheet ovat pääpiirtein samat kuin vuosi sitten, jolloin mm. totesin jo saadun esimakua työvoimapulan aiheuttamista vaikeuksista. Nyt työvoimapula on totista arkipäivää nimenomaan Suur-Helsingin alueella ja eritoten postinkantohenkilökunnan kohdalla. On varmaankin vähitellen pakko asennoitua työvoimapulan pysyvyyteen ainakin pitkällä tähtäimellä ja pyrkiä kaikin keinoin työvoiman käytön kaikinpuoliseen säästöön laitoksen eri toiminoissa. Tähän tähtää mm. jakeluauton käytön yleistyminen postinjakelussa. Tämä jo kuluvan vuosikymmenen alussa kokeiluluonteisesti käyttöönotettu jakelutapa on hyvää vauhtia laajentunut ja tällä hetkellä jo alun toistasataa postinjakajaa istuu sateelta, tuiskulta ja pakkaselta suojassa autossa jakelu-piirinsä tehtäviä hoitaessaan. Työvoiman säästön ohella tässä varmaan koetaan työn keventymisen myötä tehtävät entistä mielekkäämmiksi ja miellyttävämmiksi, mikä on omiaan lisäämään tämän tärkeän ammatin arvostusta. Samaan tähtää myös postipalveluautotoiminta, jossa periaatteessa vain lisätään postinjakajien tehtäviä ja toimivaltuuksia. Postipalveluautot ovat siten alemman luokan liikkuvia postitoimipaikkoja, joiden ensisijaisena tarkoituksena on luon-

nollisesti parantaa postin palvelutasoa. Näin tapahtuu nimenomaan syrjäseuduilla, postinjakeluautojen taas ulottaessa parantavan palvelunsa lähinnä kaupunkien ja yleensä taajamien laita-alueille.

Lajittelukeskusjärjestelmän kehittäminen on edelleen jatkunut tähtäimessä nopeuttaa postinkuljetuksia, joita kuluneen vuoden lopulla häiritsivät mm. valtionrautateiden junavuorojen peruutukset. Erityisesti järjestelyjen kohteena ovat olleet Kokkolan, Seinäjoen, Tampereen ja Vaasan lajittelukeskukset, jotka kuljetusten puolesta ovat valmiit liittymään jo toimivien Kemin, Kotkan, Oulun, Rovaniemen ja Ylivieskan lajittelukeskusten joukkoon. Lisäksi ovat aivan valmistumisvaiheessa Forssan ja Porin lajittelukeskusalueiden sekä Turun lajittelukeskusalueen pohjoisosan – Rauman osa-alueen – postinkuljetusten uudelleenjärjestely. Nämä edellä mainitut toimenpiteet ovat muuttaneet kymmenien jo olemassa olevien postinkuljetusautolinjojen reittejä ja aikatauluja ja johtaneet myös kymmenkunnan uuden linjan perustamiseen parantaen siten merkittävästi postinkuljetuksia ao. alueiden kohdalla.

Lausannessa viime kesänä pidetty maailmanpostikongressi oli samalla Maailmanpostiliiton, UPU:n 100-vuotiskongressi. Juhlavuonna jäseniksi hyväksytyt mukaanlukien on UPU:n jäsenmaiden määrä nyt jo 154. Juhlakongressin viimeisenä päivänä, heinäkuun viidentenä allekirjoitettiin uudet kansainväliset postisopimukset, jotka Suomikin allekirjoitti samojen liikennehaarojen osalta kuin edellisessä kongressissa Tokiossa vuonna 1969. Uudet postisopimukset, jotka tulevat voimaan vuoden 1976 alussa, sisältävät varsin pitkälle meneviä uudistuksia kansainväliseen postiliikenteeseen. Kansainvälisen postitoimen saralta tuotakoon tässä vielä esiin vuoden 1974 alussa tapahtunut ulkomaille osoitettujen lentokirjelähetysten lisämaksujärjestelmän yksinkertaistaminen, jossa yhteydessä mm. kokonaan poistettiin lentolisämaksu Euroopan alueelle osoitetuilta kirjeiltä ja postikorteilta.

Posti- ja telemuseon toiminta oli päättyneenkin vuoden aikana vilkasta sen osallistuessa kaikkiaan neljään kotimaiseen ja kuuteen ulkomaiseen posti-merkinnäyttelyyn, minkä lisäksi juhlistettiin Hyvinkään, Rautalammin ja Saarijärven postitoimipaikkojen satavuotisjuhlia niiden historiaa kuvaavin näyttelyin. Museo osallistui myös Suomen kulttuuriviikon viettoon Kiovassa, ja Maailmanpostiliiton täyttäessä lokakuun 9 päivänä sata vuotta järjestettiin Liiton historiaa ja toimintaa valottava erikoisnäyttely museon tiloissa.

Työt automaattisen kaukopuhelinverkon laajentamiseksi ovat edistyneet suunnitelmien mukaan ja vuoden 1974 aikana saatiin kaukoverkkoon liitetyksi Joutsan, Kemin, Kokkolan, Muonion, Rovaniemen, Saarijärven ja Savonlinnan kaukokeskukset. Lisäksi liitettiin tilaajavalintaiseen kaukopuhelinliikenteeseen lähtevän liikenteen osalta Pietarsaari ja tulevan liikenteen osalta Kemijärvi sekä rajoitetusti Joensuu. Aivan valmistumisvaiheessa ovat Iisalmen, Joensuun, Kuusamon, Lieksan ja Pietarsaaren kaukokeskukset. Automaattisessa kaukopuhelinverkossa on tällä hetkellä n. 87 % maan n. 1.7 miljoonasta puhelimesta.

Lennättimen osalta todettakoon Kokemäen ja Lieksan uusien telexkeskusten käyttöönotto, minkä jälkeen käytössä olevien telexkeskusten määrä oli 44 ja telexliittymien määrä ohitti 4 500 liittymän rajan. Televerkon välityk-

sellä tapahtuva datasiirtoliikenne kasvoi erittäin voimakkaasti lisäyksen ollessa yli 40 %. Datasiirtoon oikeuttavien lupien määrä on jo lähes 300 ja liikenteessä käytettävien modemien määrä yli 1 700, joista on n. 650 laitoksen asiakkailleen vuokraamia.

Autoradiopuhelinverkon perusrungosta on saatu valmiiksi jo n. kolmeneljäsoosa tukiasemien määrän ollessa vuoden lopulla 108 ja joidenkin paikkakuntien lisäkanavien määrän kohotessa jo yli neljänkymmenen. Tilaajaliittymiä on verkossa yli 6 000, joista 423 on laitoksen omassa käytössä. Puhelumäärä on noussut 130 000 vaiheille kuukaudessa. Viime huhtikuun alussa käyttöön otettuun selektiivikutsujärjestelmään siirtyminen saadaan täysin loppuunsuoritetuksi aivan lähiaikoina. Sisäasiainministeriön alaisen lääninradioverkon rakennustyöt on päästy alkamaan ja Kuopion lääninverkko on jo koekäytössä. Meriliikenteen radioverkon keskittämistä viidelle rannikkoradioasemalle on edelleen jatkettu ja häiriöttömämpään SSB-järjestelmään siirtyminen on loppuunsuoritettu. Häiriöttömyys on laitoksella ollut tähtäimessä myös sen ottaessa käyttöön ensimmäisen PCM-radiolinkin, jonka suomalla tekniikalla saadaan paitsi entistä häiriöttömpiä myös entistä huokeampia puhelinjohtoja ja vielä lisäksi radiotaajuusalue tulee entistä tehokkaammin käytetyksi. Todettakoon radiopuolelta vielä, että Jokioisiin päättyneen vuoden aikana valmistuneen radiotarkkailuaseman avulla pystytään huomattavasti tehostamaan laitoksen tehtäviin kuuluvaa maan radiotoiminnan yleistä valvontaa.

Helsingin automaattisen ulkomaankeskuksen valmistuttua päästiin tilaaja-valintainen puhelinliikenne avaamaan Ruotsiin, Norjaan, Tanskaan ja Saksan Liittotasavaltaan. Nyt alkavana vuonna saataneen automaattinen puhelinliikenne avatuksi edellä mainittujen maiden lisäksi useimpiin Keski-Euroopan maihin. Puoliautomaattinen välitystapa saatiin käyttöön puhelinliikenteessä Irlannin, Luxemburgin ja Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton kanssa. Uusia kansainvälisiä puhelinyhteyksiä saatiin päättyneen vuoden aikana peräti 222, joista suurin osa eli 157 tuli Ruotsin liikenteeseen. Vuoden aikana otettiin käyttöön viisi uutta lennätinjärjestelmää, jotka päättyvät Lontooseen, Milanoon, Pariisiin, Prahaan ja Varsovaan. Telexliikenteen käyttöön saatiin vuoden kuluessa kaikkiaan 40 uutta yhteyttä.

Laitoksen talonrakennustoiminta on jatkunut vireänä, joskaan valmistuneiden talojen määrä ei tätä kerro vaan rakennusvaiheessa olevien kohteiden runsaus. Valmiiksi saatiin Turun ja Laukaan teletalot ja jo edellä mainittu Jokioisten radiotarkkailuasema sekä uudisrakentamiseen verrattava työ, Jyväskylän valtiontalon laajennus, jonka yhteydessä kaukopuhelinkeskus sai lisätilat. Päättyneen vuoden aikana valmistuivat myös Joutsan, Juuan, Keuruun, Lapuan, Loimaan, Raahen ja Suonenjoen virastotalot, joista saatiin laitoksen käyttöön toimitiloja yhteensä n. 7 200 m². Tähtitorninmäen laitesuojassa on päästy käsiksi sisustustoihin ja tämän peräti 18 000 m² käsittävän suojan lasketaan valmistuvan vuoden 1976 syyspuolella. Sitä vastoin jo tulevana kesänä ovat valmiina ainakin Iisalmen laitesuoja ja Kristiinankaupungin posti- ja teletalo sekä Leppävirran teletalo, joka viime mainittu esimerkkinä pienten rakennuskohteiden joukosta. Osakehuoneistohankinnoista mainittakoon vireillä oleva

ostohanke Helsingistä Olavinkatu 1:een rakennettavasta liike- ja virastotalosta, josta pyritään saamaan n. 12 000 m² virastotilaa posti- ja lennätinhallituksen käyttöön. Posti- ja lennätinhallitus ja tarkemmin sen lennätinosasto sai juuri päättyneen vuoden lopulla vuokrauksen kautta käyttöönsä n. 19 100 m² Eli-mäenkadulle Helsinkiin valmistuneista kahdesta kiinteistöstä. Kaikkiaan jouduttiin vuokraamaan edellä mainittu suurvuokraus mukaanlukien n. 37 000 m² toimitiloja lievittämään laitoksen edelleen vaikeana jatkuvaa tilanpuutetta.

Laskentatoimen kehittäminen laitoksen piirissä on tiiviisti jatkettu ja mm. tavoitebudjetoinnin osalta on jo siirrytty käytännössä tapahtuvaan testaukseen. Tämän lisäksi ovat tärkeimpinä työkohteina olleet rekisteröintijärjestelmän yleissuunnittelu, palkkalaskennan systeemisuunnittelu sekä uuden tietojenkäsittelyjärjestelmän ja siihen kuuluvan laitteiston suunnittelu.

Tiedotustoiminnan saralta mainittakoon, että laitoksen sisäisen tiedotuslehden PT:n numeromäärä on nostettu kahdeksaan numeroon vuodessa ja että lehti postitetaan nyt vastaanottajilleen suoraan kotiin. Yleensäkin on ollut todettavissa niin ulkoisen kuin sisäisen tiedottamisen selvää vilkastumista ja loppuvuodesta on lisäksi pantu vireille uudistussuunnitelmia laitoksen tiedotustoiminnan jatkuvaksi kehittämiseksi.

Laitoksen voimakas kehitys sen kaikilla toimialoilla merkitsee myös ohje- ja johtosääntöjen ja muiden säännöskokoelmien uudistamistarpeiden jatkuvaa kasvua. Kuluneen vuoden aikana ovat mm. postisääntötoimikunnan ehdotukset olleet perusteellisen tarkastelun kohteena ja posti- ja lennätinhallituksen lopulliset kannanotot tähän perustavaa laatua olevaan uudistukseen annettiin liikenneministeriölle vuoden lopulla.

Terveystieteiden alalla on pyritty eteenpäin perustamalla neljä uutta terveysasemaa ja pidentämällä olemassa olevien asemien aukioloaikoja. Uusien terveysasemien sijaintipaikkoja ovat Imatra, Kokkola, Lappeenranta ja Porvoo. Arvokasta työtä on jatkanut edelleen Työterveyslaitoksen kenttäklinikka suorittamalla laitoksen henkilökunnan terveydentilan tutkimuksia, tällä kerralla Vaasan läänin ja Länsi-Lapin alueilla. Näihin toimipaikassa suoritettuihin terveystarkastuksiin osallistui jälleen n. 2 000 laitoksen työntekijää. On ilolla merkillepantava, että Posti- ja lennätinurheilijat on aloittanut kuntoliikunta-ohjaajien koulutustoiminnan ja kouluttanut jo 50 henkilöä, jotka vapaaehtoisesti toimivat paikkakunnillaan henkilökunnan kuntoliikunnan ohjaajina. Laitoksen työturvallisuusorganisaation muuttamisesta työsuojelunvalvontalain edellyttämäksi työsuojelujärjestelmäksi on käyty neuvottelut laitoksen ja sen henkilökuntajärjestöjen edustajien kesken.

Valtioneuvoston annettua vuoden 1974 alussa päätöksen virastodemokratian valmistelusta valtioneuvostossa, posti- ja lennätinhallitus asetti 12. 4. virastodemokratian suunnitteluryhmän, johon kuuluu kahdeksan laitoksen ja kahdeksan henkilökuntajärjestöjen edustajaa. Ryhmän tehtäväksi tuli laatia suunnitelma niistä toimenpiteistä, joiden avulla posti- ja lennätinlaitoksessa voidaan aloittaa virastodemokratian soveltaminen.

Laitoksen koulutustoimen alalla kiinnitettiin päähuomiota toisaalta tulokaskoulutuksen kehittämiseen ja toisaalta kouluttajien koulutukseen sekä johta-

miskoulutukseen, jonka vastaiseksi kehittämiseksi mm. käynnistettiin neuvotte-
lut Tampereen Yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen kanssa ja otettiin
itsekin koulutusohjelmaan uutena kurssina johtamistaidon kurssi. Varsin tärkeän
tulokaskoulutuksen osalta mainittakoon telelinjahallinnossa ja lennätinosastossa
käynnistetty tulokaskoulutuskokeilu tekniselle henkilöstölle. Maininnan ansait-
see myös Jyväskylän ottaminen uudeksi postimiesten kurssipaikkakunnaksi.
Niin tulokaskoulutuksen hyvyys ja riittävyys kuin myös sen hoitaminen lähellä
koulutettavia ovat osaltaan niitä asioita, joita tulee jatkuvasti kehittää, jot-
ta laitoksemme omaksensa valinneet nuoret työntekijät kokisivat tärkeän työnsä
heti alusta alkaen mielekkäänä ja miellyttävänä.

Päättynään vuonna on laitokseemme kohdistettu enemmän moitteita kuin
aikaisemmin. Ehkä se on ajan henki: ”joka kerran keksitään”. Mutta kieltämättä
moitteisiin on ollut aihettakin. Tosin moitteet ja valitukset ovat kohdistuneet
lähinnä postitoimeen ja koskeneet suurimmalta osalta Suur-Helsingin alueen
postioiloja. Valitettavasti ne usein johtuvat syistä, jotka eivät ole kovin helposti
poistettavissa. Toivokaamme kaikki, että tuleva vuosi on laitoksellemme ja
meille jokaiselle tässä suhteessa suotuisampi.

Samalla kun toivon laitokseemme vastatulleiden viihtyvän meillä pitkään,
lausun kaikille, sekä uusille toimihenkilöille että laitoksen vanhoille uskollisille
palvelijoille lämpimät kiitokseni ensiarvoisesta työstänne kuluneen vuoden
aikana. Toivotan parhainta menestystä niin Teille kuin perheillennekin alka-
neelle vuodelle 1975.

Helsingissä tammikuun 1 päivänä 1975.

Pääjohtaja Oiva Saloila